

Бепарво бўлиш мусулмон инсонга ярашмайди

| Тазкия дарслари (248-дарс)

19:00 / 23.09.2023 1269

Хавф ва ражо бирга бўлиши Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳадиси шарифларида ҳам ўз ифодасини топган.

نَأْنَعُهُلَلِي ضَرِسَنْأَنَعَ
يَلَعُهُلَلِي لَصَيْبِنَلِ
وَهَبَأْشَيَلَعَلَخَدَمَلَسَو
فِيَكَ» لَاقَفَتْوَمْلَيِفَ
أَيَهُلَلِي فُجَرَا لَاقَ «؟لُدِجَت
فَأَخَأْيَنِإِهُلَلِلَوُسَرَ

هَلْ لِأُلْوُسَرَلْأَقَفْ، يَبْوُنْذْ
دْبَعْ بْلَقْ يَفْنَاعْمَتْجَيْلْ
أَلْإِنْطَوْمْلَاذَهْلْثَمْ يَفْ
هَنَمْأَوْ، وَجْرَيْأَمْهَلْأَطْعَأْ
يَذْمَرْتْلَاذَهَورْ. فَخَيْمَ
وَنَسَحَهْ.

Анас розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам ўлим тўшагида ётган ёш йигитнинг олдига кирдилар ва:

«Ўзингни қандай ҳис қиляпсан?» дедилар.

«Аллоҳдан умидим бор, эй Аллоҳнинг Расули. Ва албатта, гуноҳларимдан хавфдаман», деди.

Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Бу иккови мўмин банданинг қалбида бунга ўхшаш ҳолатда жам бўлса, албатта, Аллоҳ унга умид қилган нарсасини беради ва хавф қилган нарсасидан сақлайди», дедилар».

Термизий ривоят қилган ва ҳасан деган.

Набийимиз соллаллоҳу алайҳи васаллам саҳобаларидан ким бемор бўлса, бориб кўрар эдилар. Қарими, ёшми, қулми, саййидми, фарқламас эдилар.

Мана бу ривоятда ёш йигит ўлим тўшагида ётганида уни кўргани келганлари ривоят қилинмоқда.

Шу ерда, ўлим олдида ётган йигитдан:

«Ўзингни қандай ҳис қиляпсан?» деб сўрадилар.

Йигит эса чин мусулмон инсоннинг жавобини берди:

**«Аллоҳдан умидим бор, эй Аллоҳнинг Расули. Ва албатта,
гуноҳларимдан хавфдаман».**

Чин мусулмон шундай бўлиши керак. Аллоҳ таоло ҳақида яхши гумонда бўлиб, У Зотдан доимо яхшилик кутиши лозим.

Ноумид бўлиш мусулмон шахсга ҳеч тўғри келмайди. Чунки умид қилса, ҳар бир нарсага қодир, Ғафур ва Роҳийм бўлган Аллоҳдан умид қиласди. Камолот сифатларига эга бўлган Зот – Аллоҳ таолодан ҳар қанча яхшиликни ражо (умид) қиласа бўлади.

Шу билан бир вақтда, гуноҳларга бепарво бўлмай, улар туфайли Аллоҳ таолонинг азобига дучор бўлишдан хавф қилиб туриш ҳам мусулмон инсоннинг бурчидир. Бепарво бўлиш мусулмон инсонга ҳеч тўғри келмайди.

Агар бепарво бўлса, ҳар бир нарсанинг ҳисобини олиб турувчи, осийларнинг ҳар бир гуноҳига яраша жазосини берадиган, Жаббору Зул-интиқом бўлган Зот – Аллоҳ таолодан бепарво бўлган бўлади.

Шунинг учун banda доимо азобга дучор бўлиб қолмай, деган хавфда туриши керак. Ана шунда муроди ҳосил бўлади.

Бу натижани Расууллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ушбу ҳадисда таъкидламоқдалар:

«Бу иккови мўмин банданинг қалбида бунга ўхшаш ҳолатда жам бўлса, албатта, Аллоҳ унга умид қилган нарсасини беради ва хавф қилган нарсасидан сақлайди».

يَضَرْ وَرْمَعْ نَبْلَلْ لِدْبَعْ نَعْ
أَنْجَعَ حَلَقْ مُنْبَلْ لِهَلْ قَلْ

هـلـلـا هـلـلـصـهـلـلـاـلـوـسـرـ
ـهـدـيـ يـفـ وـمـلـسـ وـهـيـلـعـ
ـأـمـ نـوـرـدـتـأـ» هـلـأـقـفـ نـأـبـأـتـكـ
ـأـلـ :ـأـنـلـقـفـ «ـ؟ـنـأـبـأـتـكـلـلـإـنـأـذـهـ
ـنـأـمـلـإـهـلـلـاـلـوـسـرـأـيـ
ـيـفـ يـذـلـلـلـأـقـفـ ،ـأـنـرـبـخـتـ
ـنـمـ بـأـتـكـ أـذـهـ» :ـيـنـمـيـلـإـهـدـيـ
ـءـأـمـسـأـهـيـفـ ،ـنـيـمـلـأـعـلـاـبـرـ
ـمـهـئـأـبـأـءـأـمـسـأـوـهـنـجـلـلـهـأـ
ـيـلـعـلـمـجـأـمـثـ ،ـمـهـلـئـأـبـقـوـ
ـأـلـوـمـهـيـفـ دـأـزـيـ أـلـفـ ،ـمـهـرـخـآـ
ـلـأـقـمـثـ ،ـأـدـبـأـمـهـنـمـ صـقـنـيـ
ـأـذـهـ» هـلـأـمـشـ يـفـ يـذـلـلـ

نِي مَلَأْعُلَّ بَرْ نِمْ بَاتِك
رَانِلَّ لَهْ أَمْسَأِ، يَفِ
مِهْلَئِ آبَقَ وْ مِهِئِ آبَأَمْسَأِ وَ
آلَفَ، مِهِرَخَ آيَلَعَلَمْجُأِ مُثِ
مُهْنِمْ صَقْنُي آلَوْمِي فُدَازِي
هُبَا حَصَآلَاقَفَ، «آدَبَأَ
هَلَلَلَوْسَرَأِي لَمَعْلَمِي فَفَ
؟هُنَمَغْرُفْ دَقْرْمَأَنَآلَنِإِ
نِإِفَ، اُوبَرَاقَ وَ اُودَسَ»؛ لَاقَفَ
هَلُمَتْخِي ةَنَجْلَلَبَحَاصَ
يَأَلَمَعْ نِإِوَةَنَجْلَلَهَأَلَمَعَبَ
مَتْخِي رَانِلَّ بَحَاصَ نِإِوَلَمَعَ
لَمَعْ نِإِوَرَانِلَّهَأَلَمَعَبُهَلَ

لُوسَرَلَاقْ مُث ، 『لَمَعَ يَا
مُث ۝مَهَدَبَنَفِيَدِيَبِهِلَّا
دَابِعَلَانِمُكْبَرَعَرَفَ』: لَاقْ
قِيرَفَوِهَنَجْلَا يَفْقِيرَفَ
هَأَورِهِرِعَسَلَا يَفْ
يَذْمَرْتَلَا.

Абдуллоҳ ибн Амр розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бизнинг олдимизга қўлларида иккита китоб ила чиқдилар ва:

«Бу икки китоб нималигини биласизларми?» дедилар.

«Йўқ, эй Аллоҳнинг Расули. Илло, сиз бизга хабар берсангиз, билишимиз мумкин», дедик.

Бас, у зот ўнг қўлларидагини кўрсатиб:

«Бу оламлар Роббидан бир китобдир. Унда аҳли жаннатларнинг исмлари, уларнинг оталарининг ва қабилаларининг исмлари бор. Кейин охирларигача жами белгиланиб, бундан ҳеч зиёда ҳам, кам ҳам қилинмайди», дедилар.

Кейин у зот чап қўлларидагини кўрсатиб:

«Бу оламлар Роббидан бир китобдир. Унда аҳли дўзахларнинг исмлари, уларнинг оталарининг ва қабилаларининг исмлари бор. Кейин охирларигача жами белгиланиб, бундан ҳеч зиёда ҳам, кам ҳам қилинмайди», дедилар.

Шунда у зотнинг саҳобалари:

«Эй Аллоҳнинг Расули, агар ишдан фориғ бўлинган бўлса, амал нимага?» дедилар.

«Маҳкам бўлинглар ва яқинлашинглар! Албатта, жаннат соҳибига аҳли жаннат амали или хотима берилади. Гар қандай амални қилган бўлса ҳам. Албатта, дўзах соҳибига аҳли дўзах амали или хотима берилади. Гар қандай амални қилган бўлса ҳам, - дедилар. Сўнгра Расууллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам қўлларидагини ташладилар-да: - Роббингиз бандалардан фориғ бўлди. Бир гурӯҳ жаннатда ва бир гурӯҳ дўзахда», дедилар».

Термизий ривоят қилган.

Демак, банда доимо хавф ва ражо орасида бўлиши лозим.

«Руҳий тарбия» китобининг 2-жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 14 апрелдаги 03-07/2439-рақамли хulosаси асосида чоп этилган.